

Martinus

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

X. ÉVFOLYAM 2. SZÁM • 2017. FEBRUÁR • ÁRA: 200 FT

„Mondjunk köszönetet mindazoknak,
akik katolikus iskolában tanítanak.
A nevelés a szeretet cselekedete,
mert az élet továbbadását jelenti.”

(Ferenc pápa)

Mikor lesz püspökünk?

Ipacs Bence atya írása az új püspök kinevezéséről
2. oldal

Szilárd és egyértelmű értékrend a mindennapokban

Interjú Englert Zsolttal, a Brenner János Nevelési Központ igazgatójával
4-5. oldal

Körmendi jelentés

Életkép menekült testvéreinkről
12. oldal

Mikor lesz püspökünk?

2016. július 16-án üresedett meg a szombathelyi püspöki szék. Akkor még sokan úgy gondoltuk, csak pár hónapig tart ez az állapot. Közben eltelt több mint fél év. Joggal vetődik fel a kérdés: mikor lesz püspökünk?

Egy egyházmegye életében a megyéspüspök nélküli időszak viszonylag ritka, de nem példa nélküli esemény. Magyarországon az utóbbi 15 évben a Váci Egyházmegyének két hónapon át, a Katonai Ordinariátusnak pedig több mint másfél évig nem volt püspöke. A Szombathelyi Egyházmegye két évtizede maradt legutoljára főpásztor nélkül: 1986. május 14-én elhunyt dr. Fábián Árpád megyéspüspök, dr. Konkoly István akkori gencsapáti plébánost pedig csak 1987. június 5-én nevezte ki II. János Pál pápa a szombathelyi püspöki székbe. Az ezalatt eltelt időben először Póka György segédpüspök vette át az Egyházmegye kormányzását, akit a Szentatya a következő megyéspüspökké ki is nevezett, ám az okirat kézhezvétele előtt, 1987. március 3-án elhunyt. Ekkor ismét egyházmegyei kormányzóválasztásra került sor, s így Lelkes József vette át az Egyházmegye vezetését dr. Konkoly István hivatalba lépéséig. E példákból is láthatjuk, hogy a megyéspüspök kinevezése nem mindig azonnal történik, az előző püspök halála, lemondásának elfogadása vagy éppen áthelyezése után.

A püspököket mindig a pápa nevezi ki, szabadon, vagy törvényes választás után megerősíti őket. Ahhoz pedig, hogy a pápa a megfelelő személyt ki tudja nevezni, a pápai követ, Magyarországon az apostoli nuncius – jelenleg Alberto Bottari de Castello érsek – van segítségére.

A kinevezés előkészítését megkönnyíti az a püspöki konferenciák által háromévenként megújított lista, mely a püspökségre alkalmasnak tartott papok nevét tartalmazza. Amikor azonban konkrét püspöki hivatalra készítenek elő kinevezést, a pápai követ állít össze listát a Szentszék felé, mely három nevet tartalmaz. Ezekhez közölnie kell a saját véleményét, továbbá az érintett egyháztartomány metropolitájának (Szombathely esetében a veszprémi érseknek), a szuffragáneos püspököknek (jelen esetben a kaposvári

megyéspüspöknek), továbbá a püspöki konferencia elnökének javaslatát. A pápai követnek meg kell hallgatnia még az illető egyházmegye székeskáptalanja, illetve a tanácsosok testületének néhány tagját, sőt kikérheti más papok és világiak véleményét is. Az így összeállított hármastól választ majd a pápa.

Ha a megyéspüspökké kinevezett személy pap, akkor a kinevező levél kézhezvételétől számított három hónapon belül köteles püspökké szenteltetni magát, négy hónapon belül pedig kánonilag birtokba kell vennie az egyházmegyét. Ha azonban már püspökké van szentelve, a birtokbavétel határideje két hónap. Ez a kánoni birtokbavétel abban áll, hogy a püspök az egyházmegyében az irodai igazgató jelenlétében bemutatja kinevező levelét a tanácsosok testületének. Erre általában ünnepi szentmise keretében kerül sor a székesegyházban, a papság és a hívek részvételével.

Hogy mindez mikor történik meg Szombathelyen? Jelen sorok írásakor még nem tudjuk. Imádkozzunk a jövőendő főpásztorért, és egyben egyházmegyei kormányzónkért, aki addig is e felelősségteljes szolgálatot végzi! *Ipacs Bence*

Martinus
a Szombathelyi Egyházmegye lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Nyomdai ötletek Kft. (7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.) • **Felelős vezető:** Jankovics Zoltán • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

A Brenner János Nevelési Központ

Évről évre február utolsó vasárnapján a katolikus iskolák javára gyűjtünk templomainkban. Ebből az alkalomból, a Brenner János Emlékéven, a Brenner János Nevelési Központ mutatkozik be az Olvasóknak.

2008. szeptember 1-jétől dr. Veres András püspök úr szándéka szerint a szombathelyi Püspöki Általános Iskola, Egyházmegyei Óvoda és az Egyházmegyei Kollégium egyesülésével létrejött a Brenner János Nevelési Központ, amely 2012-ben gimnáziummal bővült. Nagy öröm és megtiszteltetés az intézmény minden dolgozója és diákja számára, hogy a vértanú papunk, Brenner János nevét viselő oktatási intézmény közösségéhez tartozhatnak. János atya élete és hivatástudata példát mutat mindannyiunk számára. A mintegy kilencszáz óvodás, általános iskolás, középiskolás, valamint pedagógus és technikai dolgozó a szülőkkel, nagyszülőkkel együtt közel háromezer fős közösséget alkot úgy, hogy az intézményegységek mégis meg tudják őrizni a családi, szeretetteljes légkörüket.

Óvodánk, a Brenner János Óvoda két telephelyen működik. Szombathely északi részén, a Bem József utca 9/a. szám alatt, 4 csoporttal és a város központjában, a Hollán Ernő utca 8. szám alatt két csoporttal.

Óvodánk a városban és annak környékén élő gyermekeket fogadja. Arra törekszünk, hogy a csoportokat azonos életkorú gyermekek alkossák. Az óvoda nyitott minden család számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Célunk, hogy vallásos szellemben, a bizalom légkörében vessük meg az óvodás korú gyer-

mekben az egészséges személyiség és a hit alapjait. Törekszünk a gyermekközpontúságra, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, amelyre biztos lehet alapozni a későbbi életrészekben. Milyenek szeretnénk nevelni a gyermekeket? Legyenek kiegyensúlyozottak, nyitottak a szépre, jóra, érdeklődjenek a természeti, társadalmi és esztétikai értékek iránt. Tiszteljék a hagyományokat, érdeklődjenek társaik iránt, készek legyenek a segítségnyújtásra, utasítsák el a negatív magatartási formákat, tudjanak megbocsátani.

A Brenner János Általános Iskola és Gimnázium tizenkét évfolyamos katolikus szellemiségű intézmény Szombathelyen, a Brenner Tóbiás körúton. Nevelési elveinek alapja a keresztény vallási és erkölcsi értékek tisztelete. A nevelő-oktató munka az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott öt kulcsterületre – vallás, tudomány, erkölcs, kultúra, közösség – épül. Célkitűzései között központi helyet foglal el az érték- és személyiségközpontú nevelés, a tanulók életkori sajátosságaira építő készségfejlesztés, tehetséggondozás. Iskolánkban az oktató- és nevelőmunka mellett nagy gondot fordítunk a gyermekek erkölcsi nevelésére, lelki fejlődésére Bokor Zoltán atya vezetésével. A heti szentmisék, a rendszeres hitoktatás heti két órában, amelyben több pap és három domonkos szerzetes nővér is részt vesz, továbbá az imádságos együttlétek, a Szentírás közös olvasása, a közös liturgikus ünnepek nagymértékben szolgálják, segítik ezt a lelki formálódást.

Az ötödik évfolyamtól tehetséges, szorgalmas diákjaink nyolc évfolyamos gimnáziumunkban folytathatják tanulmányaikat. A gimnáziumi kép-

zésre a negyedik évfolyamos tanulók jelentkezhetnek iskolánkból és más általános iskolákból is. A 2016/2017-es tanévtől már a 8. osztályosokat is várjuk gimnáziumunk 9. évfolyamára, 2017-től külön osztályban.

Kollégiumunk a szombathelyi Székesegyház szomszédságában működik. Egyházi fenntartású középiskolai kollégium lévén legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy a fiatalok megérjenek a szabadság felelős megélésére, és érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. A keresztény értékrendre épülő nevelés eredményeképpen pedig elkötelezzék magukat egyházuk, hazájuk és a családjuk szolgálatára. Mi, nevelők is szolgálatnak tekintjük hivatásunkat, tudván, hogy: „nem számít sem az, aki ültet, sem az, aki öntöz, hanem csak a gyarapodást adó Isten.” Ennek tudatában próbáljuk növendékeink személyiségét komplex módon fejleszteni.

Nagyon nagy előnye intézményünknek, hogy a nevelőtestület tagja és egyben a diákok otthon lakója Ipacs Bence atya, kollégiumunk lelki vezetője. Ő irányítja a hitéletet, ő szervezi az egyházi évhez kötődő lelki programokat. Mit is jelent ez a hétköznapokban? Naponta esti imán, hetente szentmisén, havonta bűnbánati liturgián vehetnek részt kollégistáink. Szakköreink között pedig szerepel a Bence atya által vezetett hittan is.

Szilárd és egyértelmű értékrend a mindennapokban

Interjú Englert Zsolttal, a Brenner János Nevelési Központ igazgatójával

Hogy egyszerű dolog egy nevelési központ élén állni, azt sosem gondoltam, de Englert Zsolt igazgató úrral való találkozás után még inkább úgy érzem, hogy nagy kihívás és egyben áldás egy óvodából, általános iskolából, nyolcosztályos gimnáziumból, illetve kollégiumból álló központot irányítani, annak lelki és gazdasági ügyeiért is felelni. A Brenner János Nevelési Központ az elmúlt években több területen is kiváló eredményeket tudott felmutatni. Ahogy arról már a Martinus újságban és az Egyházmegye internetes oldalán is többször olvashattak: a Brenner János Általános Iskola és Gimnázium 2015. szeptember 1-jén a szalézi templom mellett, a Táncsics Mihály utcában nyitotta meg a kapuit. A jobb körülményeknek köszönhetően a nevelő-oktató munkát még magasabb színvonalon végzik. A 24 tantermes iskola alapterülete 8313 négyzetméter, ennek része a csaknem 1500 négyzetméteres tornacsarnok, amivel a mindennapos testnevelés tárgyi feltételei is biztosítottak.

Igazgató úr Zalaegerszegről került Szombathelyre, az egykori Püspöki Iskola élére. Mit kell tudnunk Önről és a családjáról?

Zalaegerszegen születtem 1968-ban, itt jártam általános, illetve középiskolába, majd Dunaújvárosban végeztem felsőfokú tanulmányaimat, gépész üzemmérnök képesítést szereztem. Feleséggel tanító, két gyermekünk van: fiam matematikus közgazdászként végzett, lányom pedig élelmiszermérnöknek tanult. Fiam már megnősült, van egy egyeztetendő unokánk.

A pedagógusi pálya pedig feleségem révén került hozzám közel, aki tanító. Általa ismertem meg ezt a hivatást és egyre erősödött bennem az érzés, hogy nekem is ez a hivatásom. Mérnöki munkám mellett elvégeztem a mérnök-tanári szakot. Egy kis Zala megyei településen, Pölösken kezdtem az iskolai munkát: öt évig tanítottam technikát, vezettem napközis csoportot, valamint osztályfőnök is voltam. Adódott a lehetőség, hogy matematikát tanítsak. Ekkor – ugyancsak munka mellett – elvégeztem a matematika szakot is. Öt év múlva kerültem a zalaegerszegi Mindszenty iskolába, ahol kis idő után munkaközösség vezető, majd igazgatóhelyettes lettem. Eközben a közoktatás-vezetői képzést végeztem el, majd másfél év múlva megkaptam

a bizalmat, hogy a Mindszenty igazgatója legyek. Abban az időben érettségizett ott az első végzős osztály. Nagyon sok tapasztalatot szereztem ezekben az években, illetve elvégeztem Pécsen az egyetemi pedagógia szakot, mesterdiplomát szereztem. Eltelt öt év, majd András püspök felkérésére vállaltam el a Püspöki Általános Iskola vezetését.

Hogy fogadta Veres András püspök úr felkérését, amikor megkereste Önt, hogy legyen a szombathelyi Püspöki Iskola vezetője?

Minden ilyen jellegű megkeresés jólesik az embernek. Sok idő nem volt a mérlegelésre, talán – ha jól emlékszem – két nap állt rendelkezésemre, hogy választ adjak. A családdal döntöttük el, hogy elvállalom, hiszen ez egy újabb lehetőség és kihívás volt egyben. Azt sem szabad elfelejteni, hogy akkor arra gondoltam: ha a Jóisten ilyen lehetőséget kínál számomra, akkor az az én feladatomban, és nem mondhatok erre nemet. Ha a Jóisten alkalmasnak talált erre, akkor sikerülni fog. Igazából sosem kellett keresnem a lehetőséget, azok mindig jöttek, én pedig igyekeztem követni az Isten által számomra kijelölt utat.

Mennyire változott meg az iskolai élet azáltal, hogy már egy helyen vannak az alsó, illetve felső tagozatosok?

Nehéz esztendőnkön vagyunk túl, hiszen elég korán el kellett hagynia az alsó tagozatnak a Hollán Ernő utcai épületet, ugyanis azt óvodává alakították át. Az osztályoknak át kellett költözniük a különböző egyházi fenntartású intézményekbe, úgy mint a kollégiumba, a levéltárba, a hittudományi főiskola és a főplébánia termeibe. Köszönet és hála, hogy befogadtak minket ezekben a hónapokban. Természetesen köszönet illeti a pedagógusainkat is, akiknek

áldozatos munkája nélkül nem valósulhatott volna meg ez a nagy projekt. Most pedig az a feladatunk, hogy belakjuk ezt a hatalmas intézményt, annak minden helyiségét úgy használjuk, hogy az a legalkalmasabb és legmegfelelőbb legyen. Jó érzés mindnyájunknak, hogy most már egy közösség lehetünk fizikailag is ebben a csodálatos épületben.

Nagyon szimpatikus dolog, hogy odafigyelnek a különböző korosztályok együtt tartására, hiszen az alsó tagozat külön emeleten, egy külön részen kapott helyet, ugyanígy a felső, illetve a gimnázium is.

Erre már a tervezés fázisában is gondoltunk. Egy elsős, hat-hét éves gyermeknek teljesen mások a mozgásigényei, mosdóhasználati szokásai, mint egy felső tagozatosnak vagy gimnazista, szinte már felnőtt diáknak. Fontos szempont volt, hogy elszeparált rész maradjon a kicsik számára, legyen egy védett hely az alsósoknak, így egy tíz osztályos tömb az ő rendelkezésükre áll a második emeleten. Összességében elmondhatom, hogy minden osztálynak van saját tanterme, emellett számos szaktantermünk is van, így ének, dráma, rajz, technika, két számítástechnika szaktanterem mellett rendelkezünk természettudományi laborral és két nyolcvan fős előadóteremmel. A szakórákat a szaktantermekben tartjuk. Lesznek majd évek – az egyes évfolyamokon az osztályok számától függően –, amikor esetlegesen „vándorolnia” kell egy-egy osztálynak, de akkor is lesz minden osztályközösségnek egy bázisa, egy saját osztályterme.

Gondolom, sokan felteszik Önnek a kérdést, hogy mi a legnagyobb különbség egy egyházi, illetve egy állami fenntartású intézmény működése, szellemisége között?

Nálunk egy olyan szilárd és mindenki számára egyértelmű értékrend van, amelyet a katolikus keresztény hit hat át, illetve maga az evangélium. Természetesen minden pedagógus más, de mindegyikük az evangélium üzenete szerint éli a mindennapjait és dolgozik az intézményben. Ez az, ami közös, hogy minden egyes lépésünket az evangélium szerint próbáljuk megtenni, ezáltal számunkra a nevelés sokkal egyszerűbb, mint egy állami intézményben, hiszen számunkra ez az alapelv, tudunk egy irányba gondolkodni. Lelki vezetőnk, Bokor Zoltán atya sokat tartózkodik az iskolában. Amellett, hogy szentmisét mutat be, számunkra, pedagógusok számára is ad iránymutatást minden egyes értekezlet elején. Nagy örömünkre szolgál, hogy három domonkos nővér is tanít az intézményben. Ők olyan kisugárzással rendelkeznek, és olyan példát mutatnak, hogy ezzel is segítik a gyermekeink nevelését. Egy állami intézményben ilyen fajta elköteleződés nincs.

Ezek mellett pedig a tehetséggondozás is kiemelt feladatok az intézménynek.

Fontos megjegyezni, hogy már a Püspöki Iskolában, annak létrehozásától fogva fontosnak tartották az itt tanító

pedagógusok, hogy foglalkozzanak az egyes területeken kiemelkedő diákokkal, nem elfelejtve a krisztusi tanítást sem, hogy az elesettebbet támogassuk, a gyengébben teljesítő tanulókat felzárkóztassuk, ha kell, gyógypedagógusi segítséggel is. A nyolcosztályos gimnázium, mint képzési forma mellett azért is döntöttünk annak idején, hogy még

jobban a tehetségek gondozásának helyszíne lehessen az intézmény. Gyermekeink közül körülbelül negyvenen jutnak el egy-egy tanévben országos versenyek döntőjébe, átlagosan tíz esetben országos dobogós helyezést is elérnek.

Miért jó brenneresnek lenni?

Azt hiszem, hogy nagyon sokféle szabadidős tevékenységet nyújtunk azon felül, hogy nálunk a mindennapok sem átlagosak. Van idő a tanulásra, lelki elmélyülésre, kapcsolódásra és a különböző délutáni programok által mindenki megtalálja a számára legkedvesebb elfoglaltságot. Közel hatvan szakköri csoportunk működik: nálunk el lehet mélyülni a reál, illetve humán tantárgyakban, az idegen nyelvekben, de aki inkább sportolni szeretne, van lehetőség focizni, kosarazni, vívni, úszni. A zeneiskolával is régi és jó az együttműködésünk, így zenei téren is sok lehetőséget tudunk kínálni tanulóinknak. Bár a létszámunk már 570 feletti, igyekszünk családiasá tenni az iskolát.

Milyen aktuális vagy távlati terveik vannak?

Szeretnénk, ha az iskolai struktúra állandóvá válna. Említettem azt a sok változást, amely csak az utóbbi tíz évben történt. Szeretnénk egységes struktúrát, világos működési rendszert, illetve, ha állandósulna, hogy évfolyamonként két osztályunk legyen. Emellett szeretnénk belakni a teljes épületet. 3100 négyzetméter után most tízezer négyzetméter áll rendelkezésünkre, szeretnénk ezt az adottságot a lehető legjobban kihasználni. Jó a kapcsolatunk a domonkos nővérekkel és a szalézi renddel. Szeretnénk, ha az atyákra és a nővérekre a következőkben is számíthatnánk. Brenner János neve pedig kötelez mindnyájunkat. Ő egy helyi személyiség volt, aki életpéldájával tanít minket. Sírját, a szomszédos szalézi templom altemplomában minden évben felkeressük a diákokkal. Vértanú papunk példát ad számunkra, fiatalságával lendületet kaphatunk és erősíti bennünk a kitartást is. Az ő jelmondata, amely az iskola egyik folyosóján is látható, kell, hogy mindig a szemünk előtt legyen: „Az Istent szeretőknek minden a javukra válik.”

H. Pezenhófer Brigitta

RÖVID HÍREK

III. Ignác József antiochiai szír katolikus pátriárka tartott előadást a közel-keleti keresztények helyzetéről, szenvedéseiről január 11-én, szerdán Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem dísztermében „Egy dráma közepén élnek a közel-keleti keresztények” címmel.

Egy szíriai örmény katolikus templom tabernakulumának fedőlapiját állítják ki Budapesten. Az ereklye az Iszlám Állam terroristái által megsemmisített szíriai templomból származik, melyet az Örmény Katolikus Egyház ajándékozott Magyarországnak.

Január 13-án Lorenzo Baldisseri bíboros, a püspöki szinódus főtákosára bemutatta az újságíróknak a következő, 2018-ban esedékes XV. rendes közgyűlésre készített munkadokumentumot. A fiatalokról, hitről és hivatástisztázásról szóló rendes közgyűlést előkészítő tizenhat oldalas dokumentum megadja a szinódus célkitűzését és eljárás módját.

Életének 101., papságának 78. évében 2017. január 15-én visszaadta lelkét Teremtőjének Olofsson Placid atya, bencés szerzetes. Pannonhalmán helyezték örök nyugalomra.

Ferenc pápa megnyitott egy római templomot éjszakára a hajléktalanoknak. A Trastevere negyedben található Szent Kallixtus-templom és a hozzá tartozó helyiségek a Szentszék tulajdonában vannak. A Szent Egyed közösség és önkéntesei segítenek a hajléktalanok befogadásában, néhányan ott is alszanak velük a templomban.

Kirill moszkvai pátriárka, az orosz ortodox egyház feje elfogadta a magyar kormány meghívását, és az év végén vagy 2018 elején Budapestre látogat az addigra helyreállított Petőfi téri orosz ortodox templom átadására.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

A jelen a szívünkben dől el

A Szentlélek arra figyelmeztet, hogy a mában élünk, mert életünk ma zajlik, ami után nem lesz visszajátszás, holnap. Ma kaptuk meg Isten szeretetét, ígérte, hogy megtaláljuk őt, és ebben a mában újíthatjuk meg szövetségünket az Istenhez való hűségben. Mából azonban csak egy van az életünkben, mi pedig hajlamosak vagyunk rálegyinteni és azt mondani: „Majd holnap megcsinálom”. A holnap kísértése ez, ami viszont nem jön el, ahogy maga Jézus mondta a tíz szűzről szóló példázatában. Az öt balga szűz nem vitt magával olajat a lámpához, s amikor elmentek olajért, és odaértek végül az ajtóhoz, már zárva találták (vö. Mt 25,1-13). Egy másik példabeszéd szerint, a kint maradtak zörgetik az ajtót, mondván: „Veled ettünk, veled voltunk...” Ám az Úr így felel: „Nem ismerlek benneteket, későn érkeztetek” (vö. Lk 13,22-27).

Ezt nem azért mondom, hogy megijesszelek benneteket, hanem csak azért, hogy megértsétek, az életünk a mában zajlik. Most vagy soha. Én ezt gondolom. A holnap az örök holnap lesz, amely soha nem alkonyul, az Úrral örökké tart – ha hűségesek vagyunk a mában. A kérdés tehát az, amit a Szentlélek is föltett: Hogy élem meg a má?

A másik szó a szív. A szívünkkel találkozunk ugyanis az Úrral, és Jézus gyakran korholja a késlekedő szívűeket, akik későn értik meg a dolgokat. A feladatunk tehát az, hogy ne keményítsük meg a szívünket, és kérdezzük meg magunktól, hogy hitetlenek vagyunk-e és eluralkodott-e rajtunk a bűn. A szívünkben dől el a jelen. Nyitott-e a szívünk az Úr előtt? Mindig megindít, amikor idős emberek, sok pap és apáca kéri: imádkozzon értem, hogy kitartsak a végső-kig. De hiszen szépen leélted az életedet, minden napodat az Úr szolgálatának szentelve, és most félsz? – mire ők azt a választ adják: „Nem, nem: az életem napja még nem áldozott le: szeretném teljesen megélni az életet, imádkozni, hogy a jelen a maga teljességében érkezzen el, szívem állhatatos legyen a hitben, ne rontsa meg a bűn, a rossz szokások, a romlottság...”

A ma mindennap eljön, de soha nem ismétlődik meg. A napok addig követik egymást, amíg az Úr azt nem mondja: elég. A ma viszont nem ismétlődik meg, ilyen az élet. A szívünk pedig legyen nyitott az Úr előtt, ne zárjuk be, ne keményítsük meg, ne legyen hitetlen, romlott, ne uralkodjon el rajta a bűn. Az Úr sok olyan emberrel találkozott, aki bezárta a szívét: a törvénytudókkal, az őt üldözőkkel, akik próbára tették, hogy elítéljék, és végül sikerült is nekik. Ezt a két szót vigyük haza magunkkal. Hogyan élem meg a má? Az alkony akár ma is eljöhét, ma vagy csak sok nap múlva. De hogyan élem meg a má az Úr jelenlétében? És a másik: milyen a szívem? Nyitott? Állhatatos a hitben? Hagyom, hogy az Úr szeretete vezesse szívemet? Ezzel a két kérdéssel kérjük az Úrtól a kegyelmet, amelyre mindannyiunknak oly nagy szüksége van.

Ferenc pápa

A házassági kötelék felbontása

A privilegium petrinum

A 16. századig egyöntetű volt a teológusok és a kánonjogászok között a vélemény, hogy két megkereszteletlen személy érvényes házassága nem bontható fel másképpen, mint csak a privilegium paulinum alkalmazásával. Ezt a véleményt változtatta meg három pápai rendelkezés. E rendelkezések értelmében felbonthatók lettek olyan házasságok, amelyeket megkereszteletlenül kötöttek, két különleges esetben a pápa legfőbb hatalma erejében: a poligámia és börtön vagy üldözés miatt akadályozott életközösség esetében. Ezeknek az új jogszabályoknak a kiadására elsősorban a felfedezések hozta új életkörülmények miatt volt szükség.

Először most nézzük meg a poligámiából megtérő személyre vonatkozó szabályozást. Nem egyszer fordult elő, hogy egy férfi, akinek a helyi szokások szerint több felesége volt, az evangelizáció hatására megtért és szeretett volna a katolikus egyházban megkeresztenedni. Erre azonban nem volt lehetősége mivel a keresztény tanítással szöges ellentétben áll a poligámia, ezért nem folytathatta többnejű életét.

Valójában az időrendi sorrendben vett első feleségét kellene megtartania az ilyen személynek, mert arról vélelmezhető, hogy az az igazi, ám ha ez számára nehéz lenne, akkor a feleségei közül választhat egyet, amelyiket a legjobban szereti, és a többitől külön kell válnia, vagyis el kell bocsátania őket. Nem mindig szükséges és lehetséges a tényleges különköltözés. Lehetnek olyan esetek, amikor ezt nem kell megvalósítani, mint például, ha már öregek vagy a különválás által hajléktalanná válna a többi feleség. Ez az előírás vonatkozik a poliandriára is, azaz ha egy nőnek több férje van. Ezek az előírások csak a katolikus egyházban felvett kereshetség esetére vonatkoznak, vagy ha valaki megkeresztelt kérné a katolikus egyházba a felvételét.

Megkeresztenedés után szükséges az egyházi előírások szerinti házasságkötés, hiszen ezáltal válik biztossá a megkeresztelt fél választása. Más szempontból viszont azért is fontos az egyházi esküvő, mert a poligám házasságok nem létesítenek valódi házasságot, a beleegyezésből eleve ki van zárva az egység, tehát nem nevezhető a beleegyezés valódinak. Ebből a szempontból az első házasság valódiságát is csak valószínűsíteni lehet.

Ha a többi feleség elbocsátásra kerül és ez nekik súlyos gondot jelent, akkor a helyi ordináriusnak kötelessége, hogy az igazságosság, a keresztény szeretet és a természetes méltányosság alapján gondoskodik az elbocsátott feleségek szükségleteiről.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

A szentséges körmenetek

A mint a szentségimádás, úgy az eucharisztikus körmenetek is a paraliturgikus cselekmények körébe tartoznak, mivel szentségkiszolgáltatás nem történik bennük, bár szorosan kapcsolódnak magához a szentséghez, az Eucharisziához.

A körmenetekről az Egyházi Törvénykönyv is említést tesz, a megyéspüspök illetékességi körébe utalva azok szabályozását. Elsősorban Krisztus testének és vérének ünnepén, azaz Úrnapiján ajánlatos körmenetet tartani, de hazánkban, illetve Közép-Európában húsvét éjszakáján és más alkalmakkor is szokás a körmenet.

Az első leírás az úrnapi körmenetről Kölnből származik, a 13. század második feléből. Az eretnekekkel szembeni hitvallás céljával tartották, továbbá hogy Krisztust felmutassák a világnak. Ezért állítottak a körmenet útvonalán négy oltárt, a négy égtáj felé; ott felolvastak egy-egy evangéliumi szakaszt az Eucharisziáról, majd szentségi áldást adtak. Az ilyen körmenetek a 14. századra sokfelé elterjedtek Európában. Eredeti formájukat ma is őrizzük. Az ünnepélyes szentmisét követően a szentségkítétellel kezdődik a körmenet, amely a négy oltárnál megáll, majd visszatér a templomba, ahol a Te Deum éneklésével és a befejező áldással ér véget.

A feltámadási körmenet Közép-Európában alakult ki, a 17. században. Magyarországon az 1625-ös esztergomi rituáléban (szertartáskönyvben) találunk róla leírást. A körmenet a szentségkítétellel, és Jézus feltámadására utaló szövegek éneklésével kezdődik. Ezt követően indul maga a körmenet, melynek végén a templomba visszatérve a húsvéti Mária-antifónát énekeljük (Mennyek Királyné asszonya...), majd a szentségi áldással fejeződik be.

Eucharisztikus, vagyis szentséges körmeneteket szokás más ünnepi alkalmakkor is tartani. Ilyen például a templombúcsú vagy Jézus Szívének ünnepe. Valamennyi körmenetet erre felhatalmazott világi hívő is vezetheti, de szentségi áldást nem adhat.

Ipacs Bence

Nagy Gáspár költőre emlékeztek

▲ Január 4-én Nagytillajban a vidék híres szülöttére, Nagy Gáspár költőre emlékeztek halálának 10. évfordulóján a helyiek és a költő társai. Déri Péter esperes-plébános mutatott be szentmisét a nagytillaji templomban.

▼ Január 15-én kezdődött az ökumenikus imahét. A répcelaki plébániához tartozó településeken már egy nappal korábban megkezdték a keresztények egységéért szervezett imatálalkozót.

Ökumenikus imahét

Vízkereszt ünnepe Sárváron

▲ Január 6-án, Vízkereszt napján szentmisével ünnepelt a sárvári Szent László Katolikus Általános Iskola diákközössége és nevelőtestülete. Tóth Zoltán verbita atya mutatta be a szentmisét.

▼ Január 16-án nyílt meg A 800 éves domonkos rend Magyarországon című tárlat a Szent Márton Látogatóközpontban. Napjaink magyar rendtörténetéről Andrzej Kostecki OP atya tartott előadást.

Tárlat a domonkos rendről

Végzősök szalagavató bálja

Január 6-án tartották a Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium szalagavatóját. 110 diák kapta meg a szalagot, és élhette meg fiatalsága egyik legemlékezetesebb ünnepét.

Csoportszobák megáldása

Január 11-én Gombos Tibor Bálint atya megáldotta a Brenner óvoda csoportszobáit. Vízkereszt ünnepéhez kapcsolódó hagyomány az épületek és a benne lakók, dolgozók megáldása.

Megemlékeztek a fatimai jelenésekről

Január 13-án Toronyban is megemlékeztek a fatimai jelenésekről. A plébániához tartozó falvak hívei minden hónapban más-más templomban ünnepelnek. Idén emlékezünk meg a jelenések 100. évfordulójáról.

PROGRAMAJÁNLÓ

február 18. (szombat) 18 óra Házasság hete: Táncház (Szombathely, Brenner János Nevelési Központ) • **február 19. (vasárnap) 16 óra** Házasság hete: Zárórendezvény (Szombathely, Székesegyház) • **március 1. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Olad-új templom) • **március 3. (péntek) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Szent Erzsébet-plébániatemplom – ferences) • **március 8. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Segítő Szűz Mária-templom – Újperint) • **március 10. (péntek) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Szent Kereszt-templom – Kálvária) • **március 15. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Jézus Szíve plébániatemplom – Szöllős)

Honlap Brenner Jánosról

A Brenner János Emlékév kapcsán új honlapot indított a Szombathelyi Egyházmegye. János atya életéről, tiszteletéről, emlékezetéről, aktualitásokról a www.brennerjanos.hu oldalon olvashatnak.

Azon ma már talán nincs semmi meglepő, hogy egy-egy esemény kapcsán honlap indul. A világháló jóvoltából – akár több millió olvasót megszólítva – lehet ismertetni, népszerűsíteni egy programot. Így tett a Szombathelyi Egyházmegye a Szent Márton Jubileumi Év kapcsán 2016-ban, és így tesz most is, a Brenner János Emlékévben. János atya élete példa mindannyiunk számára Krisztus követésében. Sokáig nem lehetett személyéről beszélni, de a rendszerváltással ez a lehetőség megnyílt. A honlappal pedig egyre többen ismerhetik meg életpéldáját.

A honlap több alfejezetre osztva ismerteti meg az olvasókat Brenner János életével, papságával, tiszteletével, lelkeségével. Természetesen foglalkozunk az aktuális, Brenner János tiszteletére rendezett programokkal is, erről számol be „Hírek” rovatunk. Ezúton is kérjük az egyes egyházközségeket: ahol János atyáról megemlékeznek szentmisével, zárandoklattal, imaórával, előadással, küldjenek beszámolót Egyházmegyénk sajtóirodájának a sajto@martinus.hu e-mail címre. Szeretnénk ugyanis, ha látható lenne a honlapot felkeresőknek, hogy János atya tisztelete, emlékezete ma is élő.

A Brenner János élete rovatból megismerhető János atya élete, családja, papi pályája, Császár István egyházmegyei kormányzó és Soós Viktor Attila történész közös, korábban megjelent írása nyomán. A Brenner János

tiszteletével foglalkozó rovatban több írás is található, amelyek bemutatják, hogy az Egyházmegyében milyen módon emlékeztek, emlékeznek János atyára. Így a vértanúsága útján, Zsidán épített emlékkápolna történetét eleveníti fel egy írás. Olvasható összefoglaló Brenner János szentgotthárdi tiszteletéről és arról is, hogy az Egyházmegye papjai miként tekintenek példaként János atyára.

A „Képek” rovatban szöveg helyett a régi fényképek segítségével idézzük meg János atya alakját, személyét, munkásságát. Láthatók képek a családról, a szemináriumi évekről, papsága helyszínéről és papi szolgálatáról, valamint a vértanúság emlékeiről is.

A „Videó” rovatban olyan alkotásokat ajánlunk figyelmükbe, amelyek az elmúlt években készültek és János atya életét, tiszteletét, vértanúságát dol-

gozzák fel. Az archív tartalmak segítségével felidézhetőek a 10 évvel ezelőtti évforduló pillanatai, de a gyilkosság körülményeit is igyekeztek felderíteni a műsor készítői. Látható interjú Brenner József atyával is.

A „Letöltések” rovatban – többek között – megtalálhatók János atya lelki naplójának részletei, amelyek betekintést adnak személyes gondolataiba, érzéseibe is. Az emlékév kapcsán megjelent írásos anyagokat is közreadjuk itt. Ezek szabadon felhasználhatók az egyes imaalkalmak során és buzdítunk is mindenkit, hogy szervezzenek János atya emlékére, tiszteletére szentórákat.

Ezúton is szeretnénk megköszönni Brenner József atya segítségét, akinek szíves közreműködése és a rendelkezésünkre bocsátott archív tartalmak nélkül a honlap nem indulhatott volna el.

Molnár Péter

„Az Istent szeretőknek minden a javukra válik” (Róm 8,28)

Brenner János Emlékév – 1957-2017

Hírek Eseménynaptár Brenner János élete Brenner János tisztelete Képek Videók Letöltések

Brenner János élete

Brenner János Szombathelyen született 1951. december 27-én, a háromgyermekes család második fiúgyermekéül. János a szombathelyi Püspöki Elemi Iskolában kezdte meg tanulmányait. 1941 őszén a család Pécsre költözött, ahol a Gyakorló Iskolában, majd a Ciszterci Gimnáziumban folytatta tanulmányait. 1946-tól a Szombathelyi Püspöki Gimnázium diákja. Gimnáziumi tanulmányait Zircen fejezte be oblatusként, majd 1950-ben jelentkezett noviciusnak a ciszterci rendbe. Beöltöztetésekor kapta az Anasztáz nevet. Csak néhány hétig tapasztalhatta meg a nyugodt, liturgián szentelt életet, mert a szocietáris elleni támadás Zircet sem kímélte. Brenner János a budapesti Hittudományi Akadémia világi hallgatója lett két szemeszteren át, miközben titokban végezte noviciusát. Ezt követően 1951-ben tette le első fogadalmát. Miután a rendi vezetés már látta, hogy a kommunista diktatúrának egyhamar nem lesz vége, úgy próbálták biztosítani a növendékek jövőjét, hogy felvételüket kérték egyházmegyei szemináriumokba. Így került Brenner János 1951-ben a Szombathelyi Egyházmegye kispapjai közé.

A következő évben a szemináriumok nagy részét feloszlatták. Brenner János társával együtt 1952-ben átvették a gyúri papneveldébe. Kovács Sándor püspök szentelte pappá 1955. június 19-én a szombathelyi Székesszékesegyházban. A város Szent Norbert-templomában mutatta be ünniségét.

Rábaböhményen, a határ menti Szentgotthárd második kerületében lett káplán. A plébániához négy fiú tartozott: Magyarfal, Máriászfalu, Zalán és Fackasfa. Dr. Kozma Ferenc plébános jó példát adott és sokat segített az ifjú papnak. János atya minden áldozattal készen állt a hívőkért. Különösen sajnálta a gyermekekért és az ifjúságért. Tisztelet, szeretet az embereket, sem volt személyválogató.

Az egyik hívő így emlékezik a szent életű káplánra: „Volt egy bizonyos kispapom, amit nem is lehet szóban említeni. Szerették az embereket, és igyekeztek odamenni, ahol ő volt, és hallgatni a szót. Valami volt benne, ami vonzotta az embereket. Ez volt az: ő fő háza: szerették a fiatalok, szerették az öregek. Nagyon sok embert szerzett meg a hívők, az egyháznak. Ő nem tudott elmenni ember mellett úgy, hogy meg ne állt volna, és akár csak két szó is szólt volna hozzá. Az az ártalmat kedves mosoly az arcán... Komolyan hirdette Isten igyét, tanácsot tett minden pillanatban a hívők. Jó volt nála gyónni, mert tudott adni útmutatást.”

Házasság hete

Veled kiteljesedve!

Szombathely, 2017. február 12-19.

A Házasság Hete az elköteleződés ünnepe.

Az országos rendezvénysorozat célja ráirányítani a figyelmet arra, hogy a házasság érték.

Február 12. (vasárnap) 17.00
Krisztus Király templom (Kámon)
„VELED kiteljesedve” - Ima a házasságokért

Február 14. (kedd) 17.00
Agora – Savaria Filmszínház
Filmvetítés és beszélgetés: Lavina
(feliratos, svéd-dán-norvég játékfilm)
**A film előtt bevezetőt mond, és a beszélgetést vezeti:
Merkli Ferenc plébános**
Kedvezményes jegyár: 600,- Ft

Február 16. (csütörtök) 19.00
Martineum Felnőttképző Akadémia
Előadás és beszélgetés: Válságban van-e a házasság(unk)?
**Vendégünk: Krúdy Tamás és Zsófia újságíró házaspár,
a parKatt.hu katolikus társkereső oldal alapítói**
A belépés díjtalan. A rendezvény ideje alatt igény esetén
gyermekfelügyeletet biztosítunk.

Február 18. (szombat) 18-21.00
Brenner Nevelési Központ
„Gyere babám táncba!”
Táncház házaspároknak
az Ungaresca táncgyűttes vezetésével.
Zenél a Boglya zenekar.
A táncház batyus jellegű, a belépés díjtalan,
de a részvételhez kérjük előre regisztrálni
a hazassaghete.szombathely@gmail.com címen.

Február 19. (vasárnap) 16.00
Székesegyház
Szentmise
majd a Házasság-Játék sorsolása és „meglepetés”

Január 28. - február 16. között
Házasság-Játék
Kevés az időtök egymásra?
Régen romantikáztatok már?
Szeretitek a kalandokat?

... akkor gyertek, játsszatok velünk/egymással!

A játékhoz forgatókönyvet kaptok, a kapcsolatépítő
feladatokat a nektek tetsző időben teljesíthetitek.

A minden feladatot teljesítő párok között
értékes nyereményeket sorsolunk ki.

Jelentkezzetek az alábbi címen:

hazassaghete.szombathely@gmail.com

Támogatóink:

Szombathelyi Egyházmegye, Agora – Savaria Filmszínház,
Bécsi Kávézó, Büki Gyógyfürdő Zrt., DECK Bistro & Bar,
GÉKKO PUB - Étterem és söröző, Geröly Tibor vállalkozó,
Herényi Kulturális és Sportegyesület,
Hotel Wagner Vendégudvar Kft.,
Jurisics-Vár Művelődési Központ és Várszínház,
Képmás családmagazin, Kiskemence Vendégház,
Ludwig Hidegkőnyha, MÓLÓ Restaurant & Café,
Sárvári Gyógyfürdő Kft., Sonnentherme, Lutzmannsburg,
Szatucsek Klára Táncstúdió, Tolnay Vendéglő,
Vasi Agro- Center Kft., Vizaverné Horváth Zsófia,
Vulkán Gyógy- és Élményfürdő, Szuska Süteménybolt

A programsorozat médiapartnere: szombathely.imami.hu

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

*Az —
elköteleződés
— ünnepe*

További információ
a Házasság hete
programsorozatáról:
www.hazassaghete.hu

Körmendi jelentés

Életkép menekült testvéreinkről

Már több hete, hogy Németh Zoltán atya meghallotta menekült testvéreink segélykiáltását a körmendi sátoztárból, és úgy döntött, hogy amíg a körülmények nem változnak, befogadjuk azokat a testvéreinket, akik szükségét szenvednek: meleg szállást biztosítunk számukra a plébánia közösségi házában. Ittlétük költségeihez azóta is folyamatosan sok jó szándékú adakozó járul hozzá. A befogadásról mind a digitális, mind az írott médiában sokan és sokat írtak, ezért úgy gondoltam, hogy személyes élményem által, amelyet megéltem távolról érkező testvéreimmel, szeretnék egy képet adni az aktuális helyzetéről.

A helyszín a plébánia közösségi háza. Esti órák, vacsoraidő, kintről látszik, hogy ég a villany a konyhában, az ablakok párásak a konyhai munkálatoktól. Ahogy belépek, a szokásos kép: rotyog a fazékban a csirke, ma éppen a két pakisztáni fiú főz; egy másik nagy edényben fő a rizs, az asztal körül iraki és afganisztáni fiúk. Jön a tálalás, mindenkinek jut, közösen eszünk és beszélgetünk. A vacsora után gondosan elmosogatnak minden edényt, takarítanak és ki-ki elmegy éjszakai szállására: a pakisztáni fiúk a táborba, a többiek pedig fölmennek a közösségi ház emeletére és alváshoz készülődnek. Később visszatérek, belépek a konyhára, két afgán fiúval találkozom, ők több társukkal együtt a táborban alszanak, de esténként bejönnek egy meleg ételre és egy jó forró teára. Ők is főztek ma este, megkínálnak. A vacsora után teázunk és beszélgetünk.

Az angol mellett inkább magyar a társalgási nyelv, mert egyikük komolyan tanulja a magyar nyelvet: úgy gondolja, ha Magyarországon vagyunk, beszéljünk magyarul. Megjegyzendő, hogy már jó ideje hazánkban tartózkodik és még az is erre ösztönzi, hogy egy magyar lány a barátnője. Kétkezi munkás volt Afganisztánban, ahonnan a tálibok és az Iszlám Állam könyörtelenségei miatt menekült el. Mondja nekem, hogy ő akkor boldog, ha sokat dolgozhat, ha nem dolgozik, akkor nem boldog. Viccesen megjegyzi, ha nem dolgozik, kicsit eszik, ha dolgozik, jobban esik neki az étel. Afganisztánban sok probléma volt, itt is vannak ugyan nehézségek és várni kell a menekült státuszra, de neki boldogság, hogy már itt lehet.

Kérdezem, hogy szoktak-e imádkozni. Válaszol, hogy igen. Azt mondja, Allah arra ösztönzi híveit, hogy legyenek

jók, hogy segítsenek a másikon.

Állítja, hogy akik gyilkolnak, nem igaz muszlimok. Azt mondja, hogy nem jó verekedni, veszekedni, meg kell beszélni a dolgokat. Szerinte jó, ha tudunk bocsánatot kérni és megbocsátani. Ahogy hallgatom, azt érzem a szívemben, hogy amit mond, az krisztusi, evangéliumi, átélem annak az igazságát: ahol ketten vagy hárman összejövünk szeretetben, az Isten nevében, ő ott van köztünk. A tea elfogy, az afgán fiú elmosogat, elköszönünk egymástól. Ők mennek vissza a táborba aludni. Közben a közösségi ház emeletén már csendesen és békésen pihen négy muszlim és négy keresztény testvérünk: Irakból, Afganisztánból, valamint Kubából, Kongóból, Nigériából, Kamerunból. Holnap majd fölbrednek, reggeliznek, mennek a táborba, hogy azonosító kártyájukkal bejelentkezzenek, intézzék hivatalos ügyeiket és ingyenes internethez jussanak, majd este ismét jönnek vissza hozzánk.

Ilyen az élet nálunk mostanság. Megéljük azt, hogy legyenek akár muszlimok, akár keresztények, egy az Atyánk. Napról napra megéljük velük a testvériséget, a szeretet kihívását, próbáját és korlátainkkal együtt igyekszünk segíteni egymáson. Haszontalan szolgálként igyekszünk azt tenni, amire az Isten hív.

Óra Krisztián

LAPZÁRTÁNK UTÁN ÉRKEZETT

Január 20-án délután váratlanul valamennyi menekült, aki korábban a plébánia közösségi házába kért bebocsátást a nagy hideg miatt, elhagyta azt. Információim szerint egyúttal Körmend városából is távoztak. Szeretném köszönetemet kifejezni mindazoknak, akik erkölcseileg, anyagilag vagy segítő szolgálatukkal támogattak bennünket. Különösen köszönöm Óra Krisztián káplán úr munkáját, aki idejét nem sajnálva tartotta a menekültekkel a kapcsolatot. Remélem, béke költözik azok szívébe is, akik ezt a helyzetet nem tudták elfogadni. A menekülteknek kívánom, találják meg életük értelmét és célját az emberi közösségben, bárhova kerülnek is a világban.

Németh Zoltán

Szombathelyi egyházmegye papok írói tevékenysége II.

Baumgartner Alajos

A 19–20. század fordulóján az Egyházmegyéink területén élő római katolikusok nemzetiségi megoszlása még egészen más arányokat mutatott, mint napjainkban. A többségi magyarok mellett sokkal nagyobb számban tartoztak ide horvát, szlovén és német anyanyelvű hívek, akik számára természetes volt, hogy a szentmiseken és egyéb liturgikus alkalmakon a hivatalos latin szövegek mellett saját anyanyelvükön is hallják az igehirdetést, és kezükben tarthassanak egy ilyen nyelven kiadott imakönyvet is.

Egyházmegyéinknek Trianonig összesen 32 tisztán német nyelvű plébániája volt, legnagyobb részén a mai Burgenland területén. Számukra állította össze Baumgartner Alajos máriafalvai (ma: Mariasdorf) plébános 1892-ben a „Der heilige Gesang bei dem katholischen Gottesdienste” című ének- és imakönyvet, melynek második kiadása 110 évvel ezelőtt, 1907-ben jelent meg.

Maga a szerző is németajkú családban látta meg a napvilágot 1840-ben Városszalónakon (ma: Stadtschlaining). 1865-ben történt pappá szentelése után mindvégig német vagy német-magyar nyelvű plébániákon szolgált, úgymint Lékán (ma: Lockenhaus), Vasvörösváron (ma: Rottenturm an der Pinka), Pinkafőn (ma: Pinkafeld) és Felsőlövön (ma: Oberschützen), míg nem első és egyben utolsó plébánosi kinevezését 1873-ban Máriafalvára kapta meg. Itt nevéhez fűződik a híres gótikus templom restaurálása 1882–83-ban, mely lényegében máig

annak a felújításnak a nyomait őrzi. Támogatója volt egykori gimnáziumi osztálytársa: Széll Kálmán miniszterelnök.

Baumgartnert muzsikus vénája is motiválhatta abban, hogy 1903-ban történetnyugdíjba vonulása után átdolgozza és újra kiadassa az Egyházmegye német nyelvű hívei számára írt imakönyvét, amire István Vilmos megyéspüspök már az előző évben engedélyt adott.

A könyv német nyelvű szövegei ún. gót betűkkel, latin nyelvű része latin betűkkel került kinyomtatásra. Felépítése javarészt a hasonló korú magyar nyelvű imakönyveket követi, vagyis a szentmise énekes részeit kottával közli, a latin szövegek alatt pedig tartalmi (nem költői) fordításban tünteti fel azok jelentését, majd az esti istentiszteleti részében a Vesperás/Vecsernye szövegét és dallamait, énekes litániákat, szentségi énekeket és Mária-antifónákat tartalmaz.

Második fejezetétől az egyházi év időszakait követi a könyv felépítése: advent, karácsony, év végi hálaadás, az Úr megjelenése, Jézus Szent Neve és Jézus bemutatása a templomban ünnepeinek énekeit hozza. Ezután a nagyböjti, a húsvéti, a pünkösd és az azt követő ünnepek szent énekeit találjuk benne, mindenütt feltüntetve azok szerzőit és eredeti kiadásuk forrását.

Harmadik fejezete Szűz Mária, az Angyalok és a Szentek miseénekeit közli, majd a magánajátosságokhoz nyújt segítséget, végül pedig a gyászmisék énekeit adja közre.

Elkülönülő, újrakezdődő oldalszámozással találjuk a könyvben az imádságos részt, mely az előbbi énekes résszel nagyban megegyező felépítést mutat.

Az imakönyvet Seiler Henrik szombathelyi nyomdász Kőszegi utcai műhelyében nyomtatták, miután a szükséges anyagiakat is sikerült rá – öt év alatt – előteremteni. A szerző azonban ezt a második kiadást már nem vehette kezébe, mert 1906. január 17-én elhunyt.

A Baumgartner-féle ének- és imakönyvet Egyházmegyéinkben jelenleg – tudomásunk szerint – már csak egyetlen német nemzetiségű egyházközségben használják. *Inzsöl Richárd*

Beszélgetés Bokor Zoltán atyával, a Brenner iskola lelki vezetőjével

Bokor Zoltán atya az elmúlt tanévben nyert iskolalelkészi kinevezést a szombathelyi Brenner iskolába. Életéről és még újnak mondható feladatairól kérdeztem. Zoltán atyának nem ismeretlen az iskolai közeg, hiszen több éven át hitoktatóként is dolgozott.

Kérem, hogy beszélj egy kicsit magadról, a családról, amelyből származol!

Hálát adok Istennek, hogy olyan katolikus családba születtem, ahol természetes dolognak számított az imádság, a szentmise, az egymásért vállalt áldozathozatal és a gondoskodó szeretet. Különleges kegyelmi ajándéknak tartom azt is, hogy szüleink belénk nevelték a Szűzanya és az Egyház szeretetét.

Milyen intézményekben tanultál?

Középiskolai tanulmányaimat a bencés atyáknál, Panonhalmán végeztem, majd a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán orosz tanári képesítést szereztem, a rendszerváltás után elvégeztem a Győri Hittudományi Főiskola Szombathelyi Hittanár szakát. A papságra pedig a Győri Szemináriumban készültem fel.

Tudjuk, hogy Rómában is töltöttél két évet. Miben adott megerősítést az ottani környezet?

Róma elsősorban a szellemi horizont kitágulását, valamint az Egyház katolicitásának jobb megértését és megélését jelentette. Abban is bízom, hogy megtanított nagyobb ívben gondolkodni, ugyanakkor szintézisre törekedni. Lel-

ket felemelő és finomító volt az a megdöbbentő tapasztalat is, hogy itt a legeldugottabb templom is olyan művészek keze nyomát viseli magán, mint Michelangelo, Bernini vagy Caravaggio.

Most az új Brenner iskolában három domonkos nővérrel együtt foglalkoztok a gyermekek hitre nevelésével. Van-e hittanórád? Most mit igyekszel a hittanórán a lelkükbe „tölteni”?

A 2016–17-es tanévben heti 4 órában két osztálynak (egy 4. és egy 6.) tanítok hittant. Arra próbálom tanítani őket, hogy a lelküket tudják megnyitni a kegyelem számára. Megkísérlem szembesíteni őket a gyökereikkel (Jézussal, az Egyházal), és óvatosan szárnyakat is próbálok nekik adni, amivel elrepülhetnek és célba érhetnek.

Igazából a fő feladatod nem egy-egy osztály, hanem az egész iskola hitbeli, lelki életével kapcsolatos. Mi az általános feladata egy katolikus iskolalelkésznek?

Püspök atya kinevezésemtől azt adta feladatul, hogy segítsen az igazgató úr munkáját, szervezzem és koordináljam az iskola lelki programjait, celebráljam a diákmiséket és fordítsak különleges gondot a tanulók szellemi, lelki fejlődésére. Feladatomban ellátásához kaptam segítségül három domonkos szerzetes nővért, akik nagy alázattal és lelkesedéssel végzik munkájukat.

Az iskola vezetésével közösen, nagy örömmel láttunk neki a feladatnak. Püspök atya javaslatára a 2015–16-os tanévtől osztálymiséket tartunk órarendi keretben, így próbáljuk meg közelebb vinni a gyermekeket a szentmise misztériumához. Szeretnénk, ha a tanulók szívügye lenne a szentmise, ezért lehetőségük van arra, hogy saját szándékaikra ajánljuk fel a szentmisét, ösztönözzük őket arra is, hogy énekléssel, felolvasással és ministrálással aktívan bekapcsolódjanak a szentmisébe és azt magukénak érezzék. Egy-egy osztálymise alkalmat biztosít arra is, hogy az osztály, mint közösség Krisztusban jobban összeforrjon, és a baráti szálak szakítószilárdsága növekedjen. Iskolánk talán egyedi sajátosságát képezik a lelki órák. Míg egy évfolyam adott osztálya szentmisén vesz részt, a másik osztálynak ez idő alatt Lujza és Filoména domonkos nővérek tartanak lelki órát. Ezek az órák a gyerekek lelki életbe való bevezeté-

sét és kísérését szolgálják. Megpróbálják elmélyíteni Jézus iránti szeretetüket, és lehetőséget adnak arra is, hogy egy-egy felmerülő probléma megoldásához hozzásegítsék a tanulókat.

Az iskolában hitoktatói munkaközösség is van, rendszeresen összejövünk. Nemcsak a domonkos nővérek vesznek ezeken részt, hanem mindazok, akiknek hittanórájuk van az iskolában.

A szülőkkal hogyan tudod tartani a kapcsolatot?

A szülőkkal kapcsolatban bizonyos „célcsoportokkal” való találkozásig jutottunk. Az elsőáldozók és most már a bér-málkozók szüleinek is tervezünk olyan összejöveteleket, ahol lelkiileg ők is felkészülhetnek gyermekeik életének e fontos eseményére. Terveink között szerepel a szülői munkaközösséggel való még szorosabb kapcsolat kialakítása, valamint egy szülői hittanklub létrehozása és „lelki aromaterápiás” foglalkozás bevezetése a hit, illetve a nevelés kérdéskörében.

Úgy gondolom, a lelki életre, valamint a tanúságtételre nevelés szempontjából a tanári kar szintén feladatot jelent számodra is. Van-e olyan dolog, amit már „örököltél”, és van-e, amit te szeretnél kialakítani?

A katolikus iskolát a katolikus pedagógusai teszik katolikusá. Szeretnék pedagógus társaim segítségére lenni abban, hogy lelkiileg gazdagodjanak, növekedjenek, hitükben pedig elmélyüljenek. A lelki életben ugyanis nincs megál-lás. Gyakran hivatkozom előttük Szent Ágoston mondására: „Ha nem haladtál, elmaradtál, és ha azt mondtad, elég, már elvesztél.” Ezt a lelki elmélyülést szolgálja a félévente megtartott pedagógus lelki nap, valamint a havonta megrendezett tanári konferenciák elején elhangzott lelki útravaló. Ezek már eddig is megvoltak.

2016 adventjében megnyitottuk az úgynevezett „lelki cafeteriainkat”, ahol minden adventi, illetve majd nagyböjti hétköznapon friss „lelki kávéval” és minden káros mellékhatástól mentes „energiákkal” – szentektől, illetve híres emberektől származó idézetekkel – várjuk pedagógus kollégáinkat, hogy így tegyük szebbé, derűsebbé a napot, továbbá egy kis gondolkodásra és elmélyedésre készítsük őket. Terveink között szerepel még a tanári szentségimádás bevezetése is.

Az Egyházmegyében több katolikus iskola van. Szoktak-e találkozni, hivatalosan, nem hivatalosan azok, akik egy-egy iskola lelki életéért felelősek vagytok?

Természetesen tudom, hogy Egyházmegyénkben melyik katolikus iskolában ki az a plébános, aki a gyermekek, pedagógusok, szülők lelki vezetője. Azóta, amióta ezt a fel-

datot látom el, még nem volt összejöveteleink a katolikus iskola lelkészi feladataival kapcsolatban. Lehetséges, hogy jó lenne hivatalosan, akár nem hivatalosan is összejönni, megbeszélni az idetartozó dolgokat.

Szerinted mi a fő feladata a katolikus iskolának?

A katolikus keresztény értékrend felmutatása, átadása, a hitre nevelés. A gyermekek már meglévő hitének erősítése. Valójában az iskolában működő felnőtteknek kell a keresztény értékrendet a diákok elé vinni. Szerintem komoly felelősség egy katolikus iskola tanárának lenni.

Most januárban voltak az úgynevezett iskolabemutatók kicsiknek és az 5. osztályosoknak. Van érdeklődés a Brenner iskola iránt?

Igen, feltétlenül. A program rövid műsorral kezdődött, majd néhányan a tantestületből szóltunk a szülőkhöz. Igazgató úr, jómagam, a nyelvi munkaközösségből, a történelemtanításról, valamint a leendő osztályfőnökök is bemutakoztak.

A szombathely-szentkirályi plébániai feladataiddal sikerül összegegyeztetni az iskolai programokat?

Az időbeosztásom ezt szerencsésen lehetővé teszi. Délelőtt vagyok az iskolában, délután pedig a plébániai szolgálatot látom el. Természetesen van meghatározott hivatali idő, de először legtöbbször telefonon egyeztetünk az időpontokról. A szentkirályi hívek jó közösség, a mintegy öt-ezer emberből a legutóbbi népszámláláskor 3500-an vallották magukat katolikusnak. Bármiben szívesen segítenek, nagyon lelkesek! Február végén lesz az egyházközségi bá-lunk, amelynek szervezése már folyamatban van.

A lelkiség mellett mit találsz még fontosnak az iskolában?

Nagyon szükséges a humor, a derű. A kiegyensúlyozottság és harmónia sokszor pontosan a derűs lelkületből fakad. Nagyon szép lenne, ha sok derűs arcot: gyermeket, pedagógust láthatnánk a mai iskolákban. *Salamon Viktória*

KERESZTELESI GYERTYÁK

FEHÉR, RÓZSASZÍN ÉS KÉK
DÍSZÍTÉSSEL

MÁR
A KERESZTELENDŐ
NEVÉVEL IS KÉRHETŐK!

A NAPJAINKBAN
LEGNÉPSZERŰBB
NEVEKKEL
FELIRATOZOTT
GYERTYÁK AZONNAL
ELKÉSZÜLNEK, DE A
TÖBBI NÉVRE IS CSAK
EGY MUNKANAPOT
KELL VÁRNI.

MARTINUS KÖNYV- ÉS KEGYTÁRGYBOLT
SZOMBATELY, BERZSENYI DÁNIEL TÉR 3 • TELEFON: 94/513 191

A Szentatya február havi imaszándéka

Egyetemes szándék: Azokért, akik megpróbáltatások között élnek, főként a szegényekért, a menekültekért, a kitaszítottakért, hogy befogadásra és támaszra találjanak közösségeinkben.

Humor

ÉPÜLETES

Artner Edgár professzorról mesélik – aki az egyházművészet szakavatott ismerője –, hogy az Egyetemi templomban így kezdte egyik prédikációját:
– Testvéreim, épületes beszédet fogtok tőlem hallani. Először is, mert Róma épületeiről fogok szólni, másodsor, mert

remélem, hogy ezen ti épültök, harmadsorban pedig, mert amíg én itt állok, addig ti épp ültök.

JÓTÉT LÉLEK

„Hogyan tehetünk jót másokkal?” – Erről a témáról kellett az elsőáldozóknak rajzot készíteni. Egyikük így kommentálta az elkészített művét:

– Segíttek nagyinak a játékaim elrakásában, mert egyedül túl sok lenne neki.

A nevelésnek egyetlen szilárd alapja van: a szeretet.
(Szent Anzelm)

ÁPRILY LAJOS

NŐ MÁR A NAP

Ember, ne félj: nő már a nap!
A jégfogú szél nem harap.

A koldus is dúdolva jár,
ragyog rongyán a napsugár.

A gond sem él mindig, ne hidd,
ragadd meg és a hora vidd.

A hóval szétfoszlik hamar:
elmossa egy langyos vihar.

A déli szél kürtjébe fú,
léggömbbel játszik egy fiú.

Most elszakadt a gömb-zsineg
s gömbje boldogan lebeg.

Ringatja a tavasz szele-
szállj fel, kedvem, szállj fel velem!